

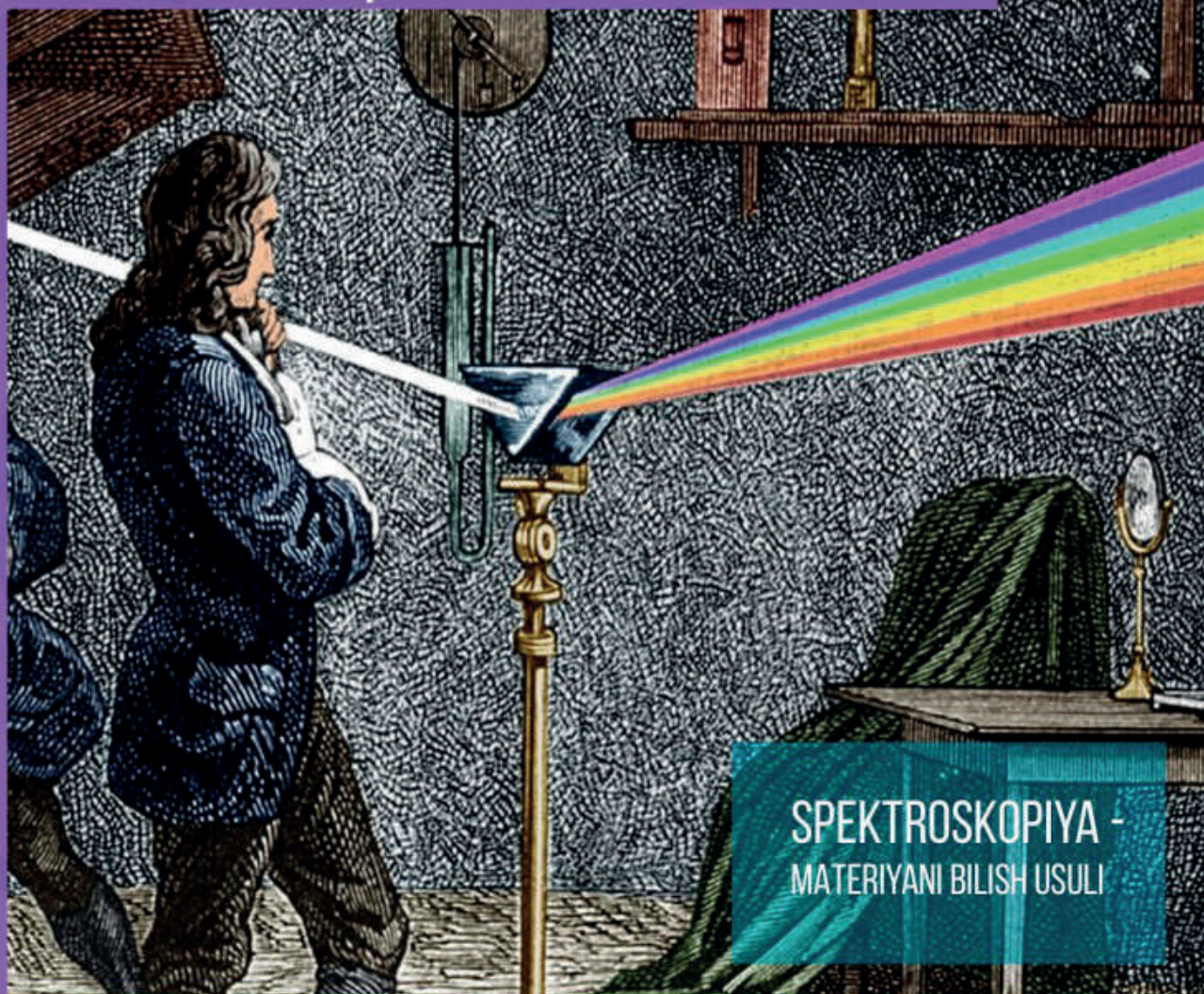
ANJUMAN | КОНФЕРЕНЦИЯ | CONFERENCES | RESPUBLIKA KO'P TARMOQLI ILMYIY KONFERENSIYA

YANGI O'ZBEKISTON: INNOVATSIYA, FAN VA TA'LIM

CONFERENCES.UZ

2023

DAVRIYLIGI:
2018-2023



SPEKTROSKOPIYA -
MATERIYANI BILISH USULI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI VA XORUJY OLIV TA'LIM MUASSASALARI PROFESSOR-O'QITUVCHILARI, YOSH OLIMLAR, DOKTORANTLAR VA IQTIDORLI TALABALAR



TOSHKENT SHAHAR, AMIR
TEMUR KO'CHASI, PR.1, 2-UY.



+998 97 420 88 81
+998 94 404 00 00



WWW.TAQIQOT.UZ
WWW.CONFERENCES.UZ



YANVAR
№48

**ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН:
ИННОВАЦИЯ, ФАН
ВА ТАЪЛИМ
25-ҚИСМ**

**НОВЫЙ УЗБЕКИСТАН:
ИННОВАЦИИ, НАУКА
И ОБРАЗОВАНИЕ
ЧАСТЬ-25**

**NEW UZBEKISTAN:
INNOVATION, SCIENCE
AND EDUCATION
PART-25**

ТОШКЕНТ-2023



УУК 001 (062)
КБК 72я43

“Янги Ўзбекистон: Инновация, фан ва таълим” [Тошкент; 2023]

“Янги Ўзбекистон: Инновация, фан ва таълим” мавзусидаги республика 48-кўп тармоқли илмий масофавий онлайн конференция материаллари тўплами, 31 январь 2023 йил. - Тошкент: «Tadqiqot», 2023. - 9 б.

Ушбу Республика-илмий онлайн даврий анжуманлар «Харакатлар стратегияси-дан – Тараққиёт стратегияси сари» тамойилига асосан ишлаб чиқилган етти устувор йўналишдан иборат 2022 – 2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегияси мувофиқ:– илмий изланиш ютуқларини амалиётга жорий этиш йўли билан фан соҳаларини ривожлантиришга бағишланган.

Ушбу Республика илмий анжуманлари таълим соҳасида меҳнат қилиб келаётган профессор - ўқитувчи ва талаба-ўқувчилар томонидан тайёрланган илмий тезислар киритилган бўлиб, унда таълим тизимида илғор замонавий ютуқлар, натижалар, муаммолар, ечимини кутаётган вазифалар ва илм-фан тараққиётининг истиқболдаги режалари тахтил қилинган конференцияси.

Масъул муҳаррир: Файзиев Шохруд Фармонович, ю.ф.д., доцент.

1. Ҳуқуқий тадқиқотлар йўналиши

Профессор в.б., ю.ф.н. Юсувалиева Рахима (Жахон иқтисодиёти ва дипломатия университети)

2. Фалсафа ва ҳаёт соҳасидаги қарашлар

Доцент Норматова Дилдора Эсоналиевна (Фарғона давлат университети)

3. Тарих саҳифаларидаги изланишлар

Исмаилов Ҳусанбой Маҳаммадқосим ўғли (Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Таълим сифатини назорат қилиш давлат инспекцияси)

4. Социология ва политологиянинг жамиятимизда тутган ўрни

Доцент Уринбоев Хошимжон Бунатович (Наманган муҳандислик-қурилиш институти)

5. Давлат бошқаруви

Доцент Шакирова Шоҳида Юсуповна «Тараққиёт стратегияси» маркази муҳаррири

6. Журналистика

Тошбоева Барнохон Одилжоновна (Андижон давлат университети)

7. Филология фанларини ривожлантириш йўлидаги тадқиқотлар

Самигова Умида Ҳамидуллаевна (Тошкент вилоят халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий маркази)



8.Адабиёт

PhD Абдумажидова Дилдора Рахматуллаевна (Тошкент Молия институти)

9.Иқтисодиётда инновацияларнинг тутган ўрни

Phd Вохидова Мехри Хасанова (Тошкент давлат шарқшунослик институти)

10.Педагогика ва психология соҳаларидаги инновациялар

Турсунназарова Эльвира Тахировна Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети Хорижий тиллар факультети ўқув ишлари бўйича декан ўринбосари

11.Жисмоний тарбия ва спорт

Усмонова Дилфузахон Иброхимовна (Жисмоний тарбия ва спорт университети)

12.Маданият ва санъат соҳаларини ривожлантириш

Тоштемиров Отабек Абидович (Фарғона политехника институти)

13.Архитектура ва дизайн йўналиши ривожланиши

Бобохонов Олтибой Рахмонович (Сурхандарё вилояти техника филиали)

14.Тасвирий санъат ва дизайн

Доцент Чариев Турсун Хуваевич (Ўзбекистон давлат консерваторияси)

15.Муסיқа ва ҳаёт

Доцент Чариев Турсун Хуваевич (Ўзбекистон давлат консерваторияси)

16.Техника ва технология соҳасидаги инновациялар

Доцент Нормирзаев Абдуқайом Раҳимбердиевич (Наманган муҳандислик-қурилиш институти)

17.Физика-математика фанлари ютуқлари

Доцент Соҳадалиев Абдурашид Мамадалиевич (Наманган муҳандислик-технология институти)

18.Биомедицина ва амалиёт соҳасидаги илмий изланишлар

Т.ф.д., доцент Маматова Нодира Мухтаровна (Тошкент давлат стоматология институти)

19.Фармацевтика

Жалилов Фазлиддин Содиқович, фарм.ф.н., доцент, Тошкент фармацевтика институти, Дори воситаларини стандартлаштириш ва сифат менежменти кафедраси мудири

20.Ветеринария

Жалилов Фазлиддин Содиқович, фарм.ф.н., доцент, Тошкент фармацевтика институти, Дори воситаларини стандартлаштириш ва сифат менежменти кафедраси мудири

21.Кимё фанлари ютуқлари

Рахмонова Доно Қаххоровна (Навоий вилояти табиий фанлар методисти)



22.Биология ва экология соҳасидаги инновациялар

Йўлдошев Лазиз Толибович (Бухоро давлат университети)

23.Агропроцессинг ривожланиш йўналишлари

Проф. Хамидов Мухаммадхон Ҳамидович «ТИИМСХ»

24.Геология-минерология соҳасидаги инновациялар

Phd доцент Қаҳҳоров Ўктам Абдурахимович (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш мухандислари институти)

25.География

Йўлдошев Лазиз Толибович (Бухоро давлат университети)

Тўпламга киритилган тезислардаги маълумотларнинг ҳаққонийлиги ва иқтибосларнинг тўғрилигига муаллифлар масъулдир.

© Муаллифлар жамоаси

© Tadqiqot.uz

PageMaker\Верстка\Саҳифаловчи: Шаҳрам Файзиев

Контакт редакций научных журналов. tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot, город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000

ГЕОГРАФИЯ

1. Abdurahimov Shaxboz Abdumalik o'g'li, Abduraximova Nozima Rustamjon qizi GEOGRAFIYA DARSLARI ORQALI O'QUVCHILARDA EKOLOGIK MADANIYATNI SHAKLLANTIRISH	7
---	----------



ГЕОГРАФИЯ

GEOGRAFIYA DARSLARI ORQALI O‘QUVCHILARDA EKOLOGIK MADANIYATNI SHAKLLANTIRISH

Abdurahimov Shaxboz Abdumalik o‘g‘li

Namangan viloyati Norin tumani

21-maktab geografiya fani o‘qituvchisi

Abduraximova Nozima Rustamjon qizi

Norin tumani 16-maktab geografiya fani o‘qituvchisi

Annotatsiya: ushbu maqolada o‘quvchilarning ekologik madaniyatini shakllantirishda tabiiy fanlarning ahamiyati xususida ma’lumotlar berilgan.

Kalit so‘zlar: ekologik madaniyat, tabiat, ekskursiya, tabiiy fanlar.

So‘nggi yillarda atrof-muhitni, tabiatni, o‘simliklar va hayvonot dunyosini muhofaza qilish haqida qator qonunlar hamda ko‘plab me‘yoriy metodik hujjatlar qabul qilindi. Bu qonunlarda respublikamizning hozirgi ekologik-iqtisodiy siyosati umuminsoniy ekosistemaning muhofazasini ta‘minlashga, inson hayoti mohiyatining barcha qirralarini kafolatlashga qaratilgan. Ekologik madaniyat umumiy madaniyatning muhim tarkibiy qismi sanalib, shaxsning ma’naviy hayoti va kundalik hayotida xatti-harakat shaklida namoyon bo‘ladigan, hayotning va tabiatning bebaho ahamiyatini anglash, ularni asrab-avaylash, muhofaza qilishda faollik ko‘rsatish kabi sifatlarini o‘z ichiga oladi. Ushbu madaniyat albatta o‘quvchilarning ekologik ta‘lim va tarbiyasi asosida vujudga keladi. Ekologik ta‘lim-tarbiyaning asosiy vazifasi o‘quvchilarda tabiatga nisbatan burch va ma’suliyat, ongli munosabatni tarkib toptirish, sharqona odob-axloq me‘yorlariga mos xulq-atvorni shakllantirish sanaladi. Geografiya o‘qituvchisi har bir darsda, sinfdan tashqari mashg‘ulotlar va ekskursiyalarda o‘quvchilarda ekologik madaniyatni shakllantirish bo‘yicha rejali va muntazam ish olib borishi zarur. Ekologik tarbiya dastlab bolaning o‘z uyini, o‘qiydigan joyi, ko‘chani toza saqlashga o‘rgatishdan boshlanadi. Chiqindini ko‘chaga tashlamasdan maxsus chiqindi tashlanadigan joylarga tashlash, o‘quvchining tabiatga va yashab turgan joyiga hurmat bilan qarashga o‘rgatish ekologik tarbiyaning boshlang‘ich elementlaridir. O‘quvchilarda ekologik madaniyatni tarkib toptirishda quyidagi ko‘rsatmalarga amal qilish zarur:

- tabiat va atrof-muhitni o‘rganish va o‘zlashtirish insonning bilish va amaliy faoliyati birligi asosida tashkil etiladi. Shu sababli, o‘qituvchi tabiiy fanlarni o‘qitishda tabiatning har bir tarkibiy qismi, shu jumladan, foydali qazilmalar va minerallarning tarkibi o‘rganilganda o‘quvchilarga ilmiy bilimlar berish bilan birga, mazkur bilimlarni amaliyotga tatbig‘i haqida ham ma’lumot berishi;

- insonning jonsiz va jonli tabiatga, o‘simliklar olami va hayvonot dunyosiga ko‘rsatgan ijobiy va salbiy ta’sirini yoritish asosida, tabiat, inson va jamiyat munosabatlari tushuntirilishi, fan sohalari bo‘yicha to‘plangan ilmiy bilimlar integratsiyasi va fanlararo bog‘lanishlar amalga oshirilishi;

- sayyoramizda vujudga kelgan global ekologik muammolarni hal etishda dunyo hamjamiyati, davlat va nodavlat tashkilotlarining faoliyati, ya’ni ushbu ekologik muammolarning hal etilishida davlatlararo umumiy aloqadorlik masalalari haqida ma’lumot berilishi;

- ekologik bilimlarni o‘quvchilar ongiga singdirishda ilg‘or pedagogik va axborot texnologiyalaridan foydalanganlik darajasini aniqlash hamda qo‘llash yo‘llarining o‘rganishning qulay variantlarini aniqlash va amaliyotda sinab ko‘rish lozim;

- o‘quvchilarda ekologik madaniyatni shakllantirish barkamol shaxsni kamolga yetkazish borasida olib borilayotgan ta‘lim-tarbiyaviy ishlarning asosiy tarkibiy qismi ekanligini nazarda tutish zarur.

Umumta‘lim maktablarida tabiiy fanlarni yanada kengroq o‘qitish, o‘quvchilarning tabiiy



fanlar bo'yicha olgan bilimlarini mustahkamlash, ularni ekologik, mehnatsevarlik, vatanga muhabbat ruhida tarbiyalash, kasbga yo'naltirish uchun eng muhim vositalardan biri bu ekskursiyalardir. Ekskursiyalar o'quvchilarning amaliy bilim olishlariga katta yordam beradi. Darsda olgan nazariy bilimlarini ular amaliyotda o'z ko'zlari bilan ko'radilar.

Xulosa qilib shuni aytishimiz mumkinki, tabiiy fanlar bo'yicha tashkil qilinadigan ekskursiya mashg'ulotlari o'quvchilarni tabiiy fanlar bo'yicha olgan bilim va ko'nikmalarini mustahkamlash, ularning fanga qiziqishini oshirish bilan bir qatorda ularning ekologik madaniyatini rivojlantiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar.

1. Aliyeva M.B. Tabiiy fanlarni o'qitish metodikasi. – T.: 2011.
2. Qurboniyozov R. Geografiya o'qitish metodikasi. – T.: 2001.
3. www.internet ma'lumotlari

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН: ИННОВАЦИЯ, ФАН ВА ТАЪЛИМ 25-ҚИСМ

Масъул мухаррир: Файзиев Шохруд Фармонович
Мусахҳиҳ: Файзиев Фаррух Фармонович
Саҳифаловчи: Шахрам Файзиев

Эълон қилиш муддати: 31.01.2023

Контакт редакций научных журналов. tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot, город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000